

Rumænien.

Opholdet i perioden 11 August - 28 August 2001. Omfattende, Constanta, Iasi, Plugari, Raducaneni.

Turen gennemførtes i eget køretøj, med uddybende indsigt i nogle samfunds og institutioners ønske om hjælp og støtte som formål. Besøgene omfattede såvel igangværende samarbejdsparter, som nye.

Det første besøg gjaldt et ældre hjem i byen Constanta, hvor man sidste vinter havde udtrykt ønske om tæpper, senge, tøj, kørestole med mere.

Ud over at opleve Constanta, som dels er en stor ferieby, hvor livet er lystigt og bestemt ikke præget af landets manglende ressourcer og, dels som en driftig industriby, hvor initiativerne reagerer, blev jeg glædelig overrasket over den fine stand, det besøgte plejehjem fremstod i. Her var rent med blomster i forgangen, marmor på gulvet og alle personaler med hvide kitler. Den nyansatte forstanderinde/direktør var ikke helt klar over situationen, hvorfor jeg forklarede sammenhængen med mit besøg, som jo tog udgang i de mange tæpper, vi havde sidste år til jul, Vi besøgte herefter hjemmet og oplevede maksimum tre personer på et værelse, ellers nogle få med to. Men som helhed én person pr. værelse, hvilket indgår i husets formål. Rent og pænt overalt samtidig med en duft af dejlig mad i den pæne spisesal, som delvis fungerede som cafeteria. samtidig. I den efterfølgende samtale, bekendtgjorde jeg klart, at her var vi ikke i stand til umiddelbart at tilføre noget, hvilket fik lederen og husets læge til at bede om brikse og instrumenter til lægekonsultationen. Her forklarede jeg, at hvad vi skaffer af slige ting leveres på hospitalerne. Det var en god oplevelse at se et rumænsk ældre hjem i så god stand og, med en næsten dansk moral og vi må forsøge at supplere centrets virke, med hjælp til de fattige ældre, som ikke har plads på centret, men som i nogen grad bespises og behandles af centret. Her mangler tøj og forskelligt udstyr som rullestole, krykker etc.

Efter en Generel god oplevelse i denne driftige by, ankom jeg til Iasi sent om aftenen. hvor en hurtig indkvartering gav en god nats søvn.

Næste morgen gjaldt det Nicolina skolen, en folke- industriskole, med tilknytning til erhvervslivets produktionsvirksomheder indenfor metal-, automekaniker- og IT kvalificering. Vi har tidligere bragt forskelligt udstyr, hvor et netværk med nu 16 computere arbejder fra 08.00 morgen til 16.00 om eftermiddagen med skolebørnene, hvorefter voksenuddannelsen starter op og stopper kl. 22.00. Det kan man da kalde udnyttelse af udstyret. Her mangler man skoleborde/stole i stort omfang, samt andet klasseudstyr som tavler, skabe etc. Et meget positivt træk er lærernes udtrykte ønske om at kvalificere deres faglige-, holdnings- samt pædagogiske baggrund, hvilket har bragt et begyndende samarbejde med AMU-Syd på bane. Vi har også en folkeskole i tankerne, som en passende og nødvendig partner i - denne sammenhæng. Nicolina skolen har en meget positiv ledelsesform, som ser store muligheder i et dansk- Rumænsk samarbejde jævnfør ovennævnte. Vi forsøger at fastholde kontakten med de forskellige institutioner, med formål, at starte en opdatering af dette system i Iasi Amt. En direkte kontakt til Iasi Amt, herunder Iasi Center for Adult Professional training and Employment er etableret og et møde i december søges gennemført.

Handicap klubben "Club 21 " er meget aktiv og forsøger selv på forskellige måder, dels at gøre deres eksistens bekendt, dels gennem igangsætning af små produktioner, at skaffe økonomi til indkøb af hjælpemidler i forskellige sammenhænge. For eksempel producerer de små farvestrålende

tøjdyr, som i visse tilfælde sælges til virksomheder/forretninger, som reklamer til kunder etc. Vi har med Henriette Meyers store hjælp og alsidighed nu bragt 4 symaskiner til denne produktion, samt forskellige stofrester. Køre stole, stokke er gode ting for de handicappede, idet vi her får en god direkte kontakt gennem denne klub. Her er mange trange skæbner omfattende permanente handicaps, "reparerede/tilpassede", et ofte - efter vore betragtninger - ulykkeligt resultat af gennemførte operationer. Vi ønsker at gøre meget mere for denne klub, som virkelig gør et forsøg for at skabe en bedre hverdag for de handicappede. Gadebørnenes tarv søges forbedret af en ung sygeplejerske, som har viet sig til dette arbejde. Hun bestyrer et hus, hvor 18 unge forældreløse drenge fra 5 -18 år nu forsøger at tilvende sig, en form for tilpasset familieliv. Det er ikke let for nogen af parterne, men efter et par "udflugter", som de heldigvis hentes tilbage fra igen, indser de som regel, at de accepteres, trods tidligere oplevelser som gadebørn. Vi bringer tøj og fodtøj, samt lidt udstyr, men savner økonomi til indkøb af bøger og legetøj mm. Amtet har kun mulighed for at støtte med lidt økonomi til opvarmning af huset, men mad og, andre fornødenheder må skaffes ad anden vej.

Vores projekt "Skole-renovering," er en ubetinget succes. Skolerne får bedre udstyr i form af borde og stole, samt så vidt muligt computer klassesæt, gerne en computer på lærerværelset, samt en printer og en fotokopimaskine, hvilket giver mulighed for undervisningsudvikling, herunder en kraftig motiverende faktor for lærerne.

Vi er "næsten" færdige med Kogalniceanu og Raducaneni, men har nu en række af landsbyer på venteliste. Den store skole i Bukarest, hvor vi startede, har også meldt sig med spørgsmålet om, hvornår vi kommer igen.

Borgmesteren fra byen Plugari, lasi Amt, som deltog i et Demokratifondsbesøg inviterede mig til at bese hendes by, skole og lægehus. Skolen er velholdt, men bænkerne er ofte for små til de store børn. Man ønskede sig især et computersæt, og til lægen gjaldt det brikse, skriveborde og alt lægeudstyr. Der er omkring 4000 indbyggere om denne læge, så han har travlt.

Det igangværende projekt i Raducaneni, hvor et træningscenter for handicappede ønskes etableret har jeg nu været i Bukarest med, hvor det blev præsenteret for ministeren for sociale anliggender. Han var yderst begejstret og anbefalede projektet, fandt det lidt dyrt, men ville til Raducaneni for at se forholdene an. Vi holder denne sag varm og er stærkt involveret i byggesagen. Desværre endnu kun på tegnebrættet.

Som afslutning på turen, blev et kort ophold i Cluj gennemført i venners kreds. Her gælder samarbejdet især Umanitare "Filantrop" som er en stærk og aktiv organisation, der gør et enormt arbejde for den fattige del af befolkningen.

Atter en god oplevelse i et vidunderligt land, med mange gode mennesker, hvor vor hjælp langsomt begynder at give resultater.

Lægerne Magda og Alin Andries er godt i gang på Haderslev Sygehus og en ergoterapeut, samt en pædagog er på danskursus i øjeblikket, for pr. 23. december, at starte en 3-4 måneders kvalificerende uddannelse på Augustenborg Hospital. De kommer fra Camin Hospital House, Hirslau og vender tilbage med rygsækken fuld af nyt initiativ, når de er færdige .

Med venlig hilsen Arne Vindbjerg søndag, den 11. november 2001.